

Auca de Martí Genís Aguilar (1847-1932)

Gran narrador, novel·lista, bon poeta i publicista

1. El primer dia d'estiu
Martí Genís surt del niu,
2. a Vic, al cor de la Plana,
i crida perquè té gana.
3. El seu pare, apotecari,
és atent i solidari.
4. La seva mare Maria
mor molt jove, qui ho diria!
5. Sempre més, però, en Martí
recordarà el bell camí
6. de Folgueroles a Vic
que feia quan era xic,
7. amb ella, per visitar
els avis, els Aguilar.
8. Amb el senyor Muntanyola,
als Caputxins, va a l'escola.
9. i després quan pot entrar-hi,
de 'privat' al Seminari,
10. l'any mateix que hi posa el peu
en Serra Campdelacreu.
11. Aquí, fa amistat també
amb Collell i Verdaguer.
12. I com que és treballador
va i es lloga d'escultor
13. fins que el pare amb cert desfici
diu que ha de seguir l'ofici.
14. Fa Farmàcia a Barcelona,
però els amics no abandona
15. ni els abandonarà mai,
des que a la font del Desmai
16. comparteix el gust per l'art
amb els companys de l'Esbart,
17. bella colla amb qui desgrana
poesia catalana.
18. Entra al Círcol Literari
i a en Genís no hi ha qui el pari.
19. Anys després, al seu moment,
fins en serà el president.
20. I així, l'any seixanta-nou,
sense fer gens d'enrenou,
21. abrandat escriu «Julita»,
la seva més alta fita.
22. Una esplèndida novel·la
romàntica que du tela,
23. de la qual diuen el savis
que és tota una «rara avis»:
24. la primera en català
de tema quotidià,
25. on l'heroïna, Julita,
malaltissa es debilita
26. i acaba tràgicament
quan sofreix un accident.
27. Després de batre i debatre
la treu l'any setanta-quatre,
28. mesos després que els carlins
el cerquessin Vic endins
29. amb ganes de fer-li mal
perquè el veien liberal.
30. Genís com a articulista
surt en més d'una revista:
31. «La Renaixensa», «La Veu...»
(en totes dues se'l veu).
32. «Il·lustració Catalana»,
la «Gazeta Vigatana»...
33. I com que narrar el captiva
escriu prosa descriptiva
34. de regust més costumista
o si voleu realista.
35. No cal dir que als Jocs Florals,
hi guanya flors naturals.
36. La viola d'or i argent
amb el seu «Penedimen»t.
37. En prosa s'endurà al pot
l'accèssit: «Sota un tarot».
38. I fent novel·la ho remata
amb «Mercè de Bellamata».
39. Casat amb Pepa Arumí,
a qui ha donat el sí,
40. Martí Genís productiu,
mentre a Vic fa la viu-viu
41. publica de tant en tant
algun llibre interessant
42. Entre els quals esmento aquí
«La reineta del Cadí»,
43. «Records d'una nit», i oidà,
«Memòries d'un escolà»,.
44. les «Novel·les vigatanes»,
«Narracions casolanes»
45. i algunes que no diré
perquè s'acaba el paper.
46. Aquest patrici famós
va morir l'any trenta-dos.
47. Diguem, doncs, per acabar
que un il·lustre ciutadà
48. de Vic, el seu paradís,
és avui Martí Genís.

Joan Vilamala, 2023